

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/246/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1110236449
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Koščová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:1110236449.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Koščovej a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Andrey Galdunovej v spore žalobcu: A. Š., X. XX.XX.XXXX, L. Y. F., L. X, zastúpeného Mgr. Tatianou Frištikovou, advokátkou, so sídlom v Košiciach, Murgašova 3, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 28.03.2019 sp. zn. 34C/6/2011

r o z h o d o l :

M e n í rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 28.03.2019 č. k. 34C/6/2011-281 vo výroku I. o zamietnutí žaloby titulom náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 90.000 € s 8% úrokom z omeškania ročne od 20.09.2007 do zaplatenia tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 9.000 €, do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nad priznanú sumu 9.000 € a príslušenstvo potvrdzuje rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 28.03.2019 č. k. 34C/6/2011-281 vo výroku I., ktorým bola žaloba zamietnutá.

Rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 28.03.2019 č. k. 34C/6/2011-281 vo výroku I. o zamietnutí žaloby titulom náhrady škody vo výške 20.000 € s príslušenstvom zostáva bezo zmeny.

Stranám sporu n e p r i z n á v a náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice I (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) rozsudkom zo dňa 28.03.2019 č.k. 34C/6/2011-281 žalobu zamietol (výrok I.) a žalovaným 1/, 2/, 3/ náhradu trov konania nepriznal (výrok II.).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovaným peňažného plnenia vo výške 110.000 € s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne od 20.09.2017 do zaplatenia titulom náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci.

3. Vykonaným dokazovaním vzal za preukázané, pričom skutkový stav nebol medzi stranami sporu sporný, že uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 2Ntv/199/03 zo dňa 23.12.2003, bol žalobca vzatý do väzby s tým, že väzba začala plynúť dňom 23.12.2003 o 4.50 hod., vykonávala sa v Ústave na výkon väzby v Košiciach a trvala do 23.12.2004. Žalobca ako obvinený bol vzatý do väzby v súvislosti s následne podanou obžalobou z 19.03.2004, založenou na skutkovom základe, že v presne nezistenej dobe obvinený okolo mája 2002 do 22.12.2003 v Košiciach na ul. L. X, v mieste trvalého bydliska týral svoju bývalú manželku C. Š. tým spôsobom, že sa jej vyhrážal zabitím, fyzicky a psychicky ju napádal

a podobne, čo vyvrcholilo dňa 22.12.2003, keď ju znova fyzicky napadol a spôsobil jej pomliaždenie hlavy v temnej oblasti vpravo a pomliaždenie zadnej steny hrudníka s dobou liečenia do 07.01.2004, teda týral blízku osobu, spôsobujúc jej fyzické a psychické utrpenie, najmä bitím, kopaním, údermi, spôsobovaním rán, ponižovaním, vyhrážaním a vyvolávaním strachu a stresu a pokračoval v páchaní takéhoto činu po dlhší čas, čím spáchal trestný čin týrania blízkej osoby, zverenej osoby podľa § 215 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. d/ Trestného zákona.

4. Uznesením zo dňa 02.04.2004 pod č.k. 5T/25/04-162 Okresný súd Košice I prepustil žalobcu (obžalovaného) z väzby na slobodu. Krajský súd v Košiciach na neverejnom zasadnutí konanom dňa 30.04.2004 rozhodol o sťažnosti okresného prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Košice I zo dňa 02.04.2004 tak, že podľa ust. § 149 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie a žalobcu (obžalovaného) ponechal vo väzbe z dôvodov uvedených v § 67 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku. Žalobca (obžalovaný) listom zo dňa 14.04.2004, ktorý bol doručený na Okresný súd Košice I dňa 15.04.2004, požiadal o prepustenie z väzby na slobodu, o ktorej rozhodol Okresný súd Košice I uznesením dňa 17.05.2004 vydaným pod č.k. 5T/25/04-184 tak, že podľa ustanovenia § 82 ods. 2 Trestného poriadku žiadosť obžalovaného (žalobcu) o prepustenie z väzby na slobodu zamietol. Krajský súd v Košiciach uznesením vydaným dňa 27.05.2004 pod č.k. 5Tos/6/04-191 zamietol sťažnosť žalobcu (obžalovaného). Uznesením Okresný súd Košice I dňa 28.06.2004 vydaným pod č.k. 5T/25/04-218 na základe žiadosti žalobcu (obžalovaného) o prepustenie z väzby na slobodu zo dňa 24.06.2004 rozhodol tak, že podľa ustanovenia § 72 ods. 2 Trestného poriadku žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu zamietol. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca (obžalovaný) v zákonnej lehote sťažnosť, o ktorej rozhodol Krajský súd v Košiciach uznesením dňa 14.07.2004, vydaným pod č.k. 6Tos/22/04-227 tak, že zamietol sťažnosť žalobcu (obžalovaného). Uznesením zo dňa 23.08.2004 Okresný súd Košice I prepustil žalobcu (obžalovaného) z väzby na slobodu, proti ktorému v zákonnej stanovenej lehote podal sťažnosť okresný prokurátor, ktorú aj písomne odôvodnil a uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 10.09.2004 vydaným pod č.k. 7Tos/38/04-247 súd zrušil napadnuté uznesenie a žalobcu (obžalovaného) ponechal naďalej vo väzbe z dôvodov uvedených v § 67 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku. Uznesením Okresného súdu Košice I zo dňa 22.10.2004 vydaným pod č.k. 5T/25/04-267 bol žalobca (obžalovaný) opätovne prepustený z väzby na slobodu, proti ktorému podal včas sťažnosť okresný prokurátor. Na základe predmetnej sťažnosti Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 16.11.2004 zrušil napadnuté uznesenie Okresného súdu Košice I podľa ust. § 149 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku a žalobcu (obžalovaného) ponechal naďalej vo väzbe z dôvodov uvedených v § 67 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku.

5. Uznesením Okresného súdu Košice I vydaným dňa 10.12.2004 pod č.k. 5T/25/04-293 bol žalobca (obžalovaný) prepustený z väzby na slobodu a rozsudkom Okresného súdu Košice I z toho istého dňa vydaným pod č.k. 5T/25/04-296 bol žalobca (obžalovaný) spod obžaloby pre skutky, ktoré mal spáchať, v celom rozsahu oslobodený, nakoľko nie sú tieto skutky trestný činom. Uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 23.12.2004 vydaným pod č.k. 6Tos/78/04-315 bola zamietnutá sťažnosť Okresného prokurátora proti uzneseniu okresného súdu, ktorým žalobcu (obžalovaného) prepustil z väzby na slobodu. Uznesením Krajský súd v Košiciach na verejnom zasadnutí konanom dňa 24.02.2005 o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 10.12.2004 sp. zn. 5T/25/04 rozhodol tak, že podľa ustanovenia § 256 Trestného poriadku zamietol odvolanie okresného prokurátora. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.10.2004 vydaným pod sp. zn. 1 Tz/26/2005 Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona podanej Generálnym prokurátorom Slovenskej republiky tak, že uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 24.02.2005, sp. zn. 7To/7/05 bol porušený zákon v ustanovení § 256 Trestného poriadku a v konaní, ktoré mu predchádzalo v ustanoveniach § 2 ods. 5, ods. 6, § 226 písm. b/ Trestného poriadku a § 215 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. d/ Trestného zákona a v § 221 ods. 1 Trestného zákona v prospech obvineného, toto uznesenie zrušil a zároveň aj zrušil rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 5T/25/04 z 10.12.2004 a prikázal Okresnému súdu Košice I, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

6. Okresný súd Košice I rozsudkom vydaným dňa 10.07.2007 pod č.k. 5T/25/2004-436 žalobcu (obžalovaného) spod obžaloby Okresného prokurátora Košice I pre skutky, ktoré mal spáchať v celom rozsahu oslobodil. Proti tomuto rozsudku Okresného súdu Košice I v zákonnej lehote podal odvolanie okresný prokurátor, o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 20.09.2007 tak, že v súlade s ustanovením § 256 Trestného poriadku zamietol odvolanie okresného prokurátora.

7. Vec právne posúdil podľa ust. § 27 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z.z., § 1, § 2, § 5 ods. 1 a 2, § 9 ods. 1, § 10, § 20, § 22 ods. 3, § 23 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len zák. č. 58/1969 Zb.), § 442 ods. 1, § 443, § 444 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), čl. 5 ods. 1 a ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

8. Súd konštatoval, že žalobca svoj nárok odvodzuje od zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe, ku ktorému rozhodnutiu došlo uznesením Okresného súdu Košice I zo dňa 23.12.2003 vydaným pod sp. zn. 2Ntv/199/03 z dôvodov uvedených v § 67 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku, pričom väzba u žalobcu začala plynúť dňom 23.12.2003, a teda k rozhodnutiu o väzbe došlo za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb., preto aj nárok žalobcu treba posúdiť podľa tohto zákona.

9. Uviedol, že žalobca sa v konaní domáha škody v podobe ušlého zisku vo výške 20.000 € a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 90.000 €, ohľadne ktorých nárokov bola vznesená námietka premlčania, preto aj vzhľadom na už vyslovený právny názor odvolacieho súdu v zrušujúcom uznesení zo dňa 24.08.2018 (sp. zn. 6Co/257/2017 - pozn. odvolacieho súdu), osobitným spôsobom posudzoval jej plynutie vo vzťahu k nároku uplatnenému titulom ušlého zisku a osobitne vo vzťahu k nároku uplatnenému titulom nemajetkovej ujmy.

10. Poukázal na to, že žalobca bol oslobodený spod obžaloby rozsudkom Okresného súdu Košice I zo dňa 10.07.2007 č.k. 5T/25/2004-436 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 20.09.2007 č.k. 7To/74/07-455, ktoré nadobudlo toho istého dňa právoplatnosť. Žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody bola žalovanej 1/ doručená dňa 16.08.2010 a žaloba vo veci náhrady škody bola žalobcom Okresnému súdu Bratislava I doručená dňa 31.08.2010. Žalovaná 1/ žiadosti o predbežné prerokovanie nároku nevyhovela, čo bolo zástupcovi žalobcu oznámené listom zo dňa 16.02.2011, pričom zástupca žalobcu potvrdil prijatie rozhodnutia dňa 21.02.2011.

11. Citujúc ust. § 22 ods. 3 zákona č. 58/1969 Zb. súd skonštatoval, že u žalobcu uplynula premlčacia doba 1 rok na to, aby si nárok na náhradu škody uplatnil na súde, pričom začiatok jej plynutia bol viazaný na právoplatnosť rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 10.07.2007 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 20.09.2007, ktorý týmto dňom nadobudol právoplatnosť. Mal preto za to, že žalobca sa mohol žalobou domáhať svojho nároku na náhradu škody vo výške 20.000 € (titulom ušlého zisku) najneskôr do 20.09.2008, pričom tento deň musela žaloba súdu byť skutočne doručená. Žalobca žalobu doručil na Okresný súd Bratislava 1 dňa 31.08.2010, teda po uplynutí premlčacej doby. Preto súdu nezostalo nič iné, ako žalobu v tejto časti zamietnuť.

12. Vo vzťahu k nároku uplatnenému titulom nemajetkovej ujmy vo výške 90.000 € mal za to, že v tomto prípade sa uplatní všeobecná 3-ročná premlčacia doba podľa § 101 OZ, vychádzajúc zo záveru odvolacieho súdu (sp. zn. 6Co/257/2017- pozn. odvolacieho súdu), ktorým bol súd prvej inštancie viazaný, ktorá začala plynúť nasledujúci deň po tom, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu. Pokiaľ rozsudkom Okresného súdu Košice I zo dňa 10.07.2007 č.k. 5T/25/2004-436 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach z 20.09.2007 bol žalobca oslobodený spod obžaloby v plnom rozsahu a rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 20.09.2007, nasledujúcim dňom začala plynúť 3-ročná premlčacia doba, ktorá by uplynula najneskôr dňa 21.09.2010; žaloba bola doručená súdu prvej inštancie dňa 31.08.2010, teda pred uplynutím premlčacej doby, a preto žalovanou 1/ vznesenú námietku premlčania v tejto časti nároku zhodnotil súd ako nedôvodnú.

13. V ďalšom súd vo vzťahu k tomuto nároku uviedol, že náhradu nemajetkovej ujmy treba posudzovať podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd z 03.09.1953, podľa ktorého každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Z článku 5 ods. 4 Dohovoru vyplýva, že každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné. Navyše podľa článku 5 ods. 5 Dohovoru každý, kto bol obeťou zatknutia alebo zadržania v rozpore s ustanoveniami tohto článku, má nárok na odškodnenie.

14. Po zhodnotení príslušných článkov tohto Dohovoru a v čase vzatia žalobcu do väzby platného zákona č. 58/1969 Zb. súd prvej inštancie dospel k záveru, že je daná zodpovednosť štátu za vzniknutú škodu,

ktorá mala žalobcovi vzniknúť v dôsledku toho, že bol v súvislosti s oslobodzujúcim trestným rozsudkom oslobodený spod obžaloby, pre ktorú bol súčasne vo väzbe.

15. V tejto súvislosti sa súd súčasne zaoberal tým, či nenastala niektorá zo zákona predpokladaná negatívna skutočnosť, ktorá by zabránila vzniku nároku, t.j. možné zavinenie si väzby. Zdôraznil, že súd pri rozhodovaní o tejto otázke vychádza vždy z konkrétnych okolností každého prípadu zistených z riadne vykonaného dokazovania tak, aby mal možnosť urobiť právny záver o zavinení, resp. nezavinení väzby osobou žiadajúcou náhradu škody.

16. Konštatoval, že v prípade žalobcu bola dôvodom na jeho vzatie do väzby obava v pokračovaní v trestnej činnosti podľa ust. § 67 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku. Zdôraznil, že vzatie obvineného do väzby za splnenia zákonných predpokladov je ústavou dovoleným prostriedkom dočasného obmedzenia osobných slobôd, osoby dôvodne podozrivej a obvinenej zo spáchania trestného činu, ktorého účelom je zabrániť možnému pokračovaniu v páchaní trestnej činnosti, vyhýbanie sa trestnoprávnej zodpovednosti alebo vyvíjaniu aktivít smerujúcich k možnému ovplyvňovaniu objektívneho prešetrenia vzneseného obvinenia. Väzba nie je rozhodnutím o vine obvineného, ide o dočasné obmedzenie vykonávané v nevyhnutnej miere na dosiahnutie účelu. V trestnom poriadku sú upravené formálne a materiálne podmienky väzby. Formálnymi podmienkami je úprava procesného postupu orgánov činných v trestnom konaní a súdu, procesných úkonov iných oprávnených osôb a materiálnymi podmienkami sa rozumejú hmotnoprávne predpoklady väzby. Potom, čo uviedol relevantné výňatky z odôvodnení uznesenia Najvyššieho súdu SR z 08.03.2012 sp.zn. 5Tost/7/2012 a uznesenia NS ČR sp.zn. 25Cdo/2113/2006 konštatoval, že vykonaným dokazovaním a pripojením trestného spisu Okresného súdu Košice I sp.zn. 5T/25/2004 žalobca ako obvinený, následne obžalovaný, si zavinil v danom prípade svoje väzobné stíhanie svojím konaním v podobe opakovaných, verbálnych a fyzických útokov na bývalú manželku C. Š.É., za čo bol aj priestupkovo riešený. Dôvodom k obave, že žalobca bude pokračovať v trestnej činnosti bolo práve toto jeho správanie. Pre skúmanie týchto rozhodujúcich skutočností nie je podstatné, či sa žalobca dopustil skutku alebo nie, pre ktorý bol stíhaný, ale to, či svojím konaním ovplyvnil postup orgánov činných v trestnom konaní tak, že bez tohto jeho konania by k vzatiu do väzby nedošlo. Chovanie žalobcu v tomto prípade však jednoznačne naznačovalo, že existujú dôvody k jeho trestnému stíhaniu a dôvody na jeho vzatie a zotrvanie vo väzbe z dôvodu, že bude pokračovať v trestnej činnosti.

17. V tejto súvislosti súd poukázal na rozhodnutia súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu, kedy súdy opakovane ponechávali obžalovaného (žalobcu) vo výkone väzby z toho istého väzobného dôvodu. Napr. uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30.04.2004 vydané pod č.k. 5To/102/04 - 176, ktorým súd ponechal žalobcu vo väzbe, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že „z predloženého spisového materiálu vyplýva, že dôkazy významné pre rozhodnutie súdu o väzbe obžalovaného A. Š. sa v porovnaní so stavom, kedy bol obžalovaný vzatý do väzby nezmenili v prospech obžalovaného, ba práve naopak, v priebehu vyšetrovania boli zabezpečené listinné dôkazy - rozhodnutia vydané príslušnými orgánmi v priestupkovom konaní, z ktorých je zistiteľné, že obžalovaný okrem teraz posudzovanej trestnej činnosti sa voči bývalej manželke už v minulosti opakovane dopustil priestupku proti občianskemu spolunažívaniu (ust. § 49 ods. 1 písm. d/ zákona č. 372/90 Zb. v znení neskorších predpisov), za čo mu boli ukladané pokuty. Z uvedeného potom možno vyvodit' presvedčivý a nespochybniteľný záver o existencii negatívneho vzťahu obžalovaného k poškodenej, ktorý vyústil do opakovaného fyzického napadnutia manželky, a práve uvedená skutočnosť odôvodňuje reálnosť obavy zo správania obžalovaného spôsobom predpokladaným v ust. § 67 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku aj v tomto štádiu trestného konania“. Následne uznesenie okresného súdu zo dňa 17.05.2004 sp. zn. 5T 25/04, ktorým bola žiadosť žalobcu o prepustenie z väzby na slobodu zamietnutá, ktoré rozhodnutie potvrdil Krajský súd v Košiciach zo dňa 27.05.2004 (č.l. 191 trestného spisu), v ktorých opakovane súdy poukazovali na to, že v prípade obžalovaného A. Š. nejde o ojedinelé protiprávne konanie, pretože z rozhodnutí Okresného úradu Košice I, odboru všeobecnej vnútornej správy zo dňa 23.04.2003 sp.zn. VVs - Pr/60/03/Hs ako aj zo dňa 21.10.2002 sp.zn. VVS - Pr/1141/02/Pe je bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že obžalovaný bol uznaný vinným zo spáchania priestupkov proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d/ zákona č. 372/1990 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov, ktorých sa mal dopustiť voči svojej manželke C. Š. dňa 26.06.2002, 29.09.2002 a 08.12.2002 a z pripojeného trestného spisu Okresného súdu Košice I sp.zn. 2T/54/03 vyplýva, že okresný prokurátor podal obžalobu na A. Š.É. pre skutok kvalifikovaný ako trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona, ktorý mal spáchať dňa 14.02.2003. Uznesením súdu prvej inštancie zo dňa 28.06.2004 (č.l. 218 trestného spisu) súd zamietol žiadosť obžalovaného (žalobcu) o prepustenie z väzby na slobodu, ktoré

potvrdil krajský súd vo svojom rozhodnutí zo dňa 14.07.2004 (č.l. 227 trestného spisu), kedy krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že „pri rozhodovaní o väzbe sa súd zaoberá len otázkou dôvodného podozrenia zo spáchania skutkov, pre ktoré sa vedie trestné stíhanie. V danom prípade však aj napriek doposiaľ vykonaným dôkazom toto nebolo rozptýlené.“ Ak uznesením okresného súdu zo dňa 23.08.2004 (č.l. 241 trestného spisu) bol obžalovaný (žalobca) prepustený z väzby na slobodu, Krajský súd v Košiciach uznesením vydaným pod č.k. 7Tos/38/04 - 247 zrušil uznesenie okresného súdu a ponechal obžalovaného (žalobcu) vo väzbe, pričom skonštatoval, že dôvody väzby u obžalovaného naďalej trvajú. Uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 16.11.2004 (č.l. 277 trestného spisu) krajský súd zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu zo dňa 22.10.2004 č.k. 5T 25/04 - 267 a uviedol, že u obžalovaného (žalobcu) nezanikol väzobný dôvod spočívajúci v obave z pokračovania trestnej činnosti v prípade jeho prepustenia na slobodu. K prepusteniu z väzby na slobodu u obžalovaného (žalobcu) došlo uznesením okresného súdu zo dňa 10.12.2004 (č.l. 293 trestného spisu) z dôvodu vyhlásenia oslobodzujúceho rozsudku na hlavnom pojednávaní dňa 10.12.2004, kedy zanikli dôvody preventívnej väzby. Predmetné uznesenie bolo potvrdené krajským súdom uznesením zo dňa 23.12.2004 (č.l. 315 trestného spisu).

18. Súd konštatoval, že charakter stíhanej trestnej činnosti a obžalobou uvádzané skutkové okolnosti boli dôvodom vzatia žalobcu do väzby. Je tiež nesporné, že opakované žiadosti žalobcu o prepustenie z väzby boli zamietané až do vyhlásenia uznesenia o prepustení z väzby zo dňa 10.12.2004 z dôvodu vyhlásenia oslobodzujúceho rozsudku.

19. Možno ustáliť, že vykonaným dokazovaním najmä pripojením trestného spisu, ale aj výsluchom samotného žalobcu na pojednávaní súdu dňa 28.03.2019, vzťahy medzi bývalými manželmi v čase už pred začatím trestného stíhania boli vážne a dlhodobo narušené, s množstvom napätých a vyhrotených situácií, ktoré aj popísal žalobca na pojednávaní, ktoré aj vyvrcholili fyzickým napádaním, za ktoré bol žalobca priestupkovo riešený a neskôr bolo proti nemu vedené trestné stíhanie, bol vzatý do väzby a podaná voči nemu obžaloba. Dokonca z rozsudku Okresného súdu Košice I sp. zn. 24C/607/02 zo dňa 18.11.2002 o rozvoде a úprave práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvoде manželstva je evidentné, že manželka žalobcu sa už vtedy zmieňovala o fyzickom napádaní a psychickom týraní zo strany žalobcu. V týchto uvádzaných súvislostiach je dôležité poukázať na skutočnosť, že z výpovedí bývalej manželky a svedkov A. Š. C. Y. Š., detí pochádzajúcich z ich manželského zväzku v trestnom konaní, jednoznačne vyplynulo agresívne správanie žalobcu voči bývalej manželke C. Š., u ktorej znalkyňa z odboru psychológie J.. U. R., zistila mierne príznaky post stresovej situácie, mierne následky po týraní a psychickom násilí, na ktorých sa v rozhodujúcej miere podieľal práve žalobca.

20. Vzhľadom na správanie sa žalobcu a jeho konanie vyššie uvedené mal súd za to, že väzbu si žalobca zavinil sám. Pri posudzovaní nároku na náhradu škody bolo nevyhnutné okolnosti väzby dôsledne skúmať z pripojeného trestného spisu. Okolnosť, že žalobca bol spod obžaloby oslobodený totiž neznamená, že by to u žalobcu automaticky zakladalo nárok na náhradu škody. V danom prípade však bolo jednoznačne preukázané, že žalobca si väzbu zavinil sám, a preto súd žalobu v časti nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy z týchto dôvodov zamietol.

21. V neposlednom rade sa súd zaoberal otázkou vecnej legitímácie strán sporu so záverom, že pasívna legitímácia sporovej strany - Slovenskej republiky je nespochybniteľná a posúdenie, ktorý orgán je príslušný konať v mene štátu, má len procesný význam z hľadiska predmetu sporu a nespadá pod otázku pasívnej legitímácie žalovaného. Po citovaní § 9 prvá a druhá veta zákona č. 58/1969 Zb. a konštatovaní, že skutkovým základom uplatneného nároku predmetnou žalobou bola skutočnosť, že žalobca bol rozhodnutím príslušného súdu vzatý do väzby, pričom trestné konanie bolo ukončené oslobodzujúcim rozsudkom ustálil, že jediným zodpovednostným subjektom je žalovaná 1/, na základe čoho žalobu voči žalovanej 2/ a 3/ zamietol pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie.

22. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil ust. § 255 ods. 1 v spojení s ust. § 257 CSP, keď s poukazom na sociálnu a majetkovú situáciu žalobcu, ktorého jediným príjmom je invalidný dôchodok vo výške 201 €, za súčasného zváženia tiež majetkových pomerov žalovanej 1/ až 3/, ktorej nepriznanie trov konania ako úspešnej žalovanej nepredstavuje závažné obmedzenie jej činnosti, resp. nepriaznivý dopad na jej činnosť, tiež okolnosť, že žalobca bol oslobodený uznesením súdu prvej inštancie zo dňa 04.06.2014 od platenia súdnych poplatkov, žalovanej 1/ až 3/, hoci úspešnej strane sporu, náhradu trov konania vo vzťahu k žalobcovi nepriznal.

23. Proti tomuto rozsudku, v rozsahu výroku o zamietnutí žaloby v časti náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 90.000 € s uplatneným príslušenstvom, a len vo vzťahu k žalovanej 1/, podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/, h/ CSP. Navrhol odvolaciemu súdu, aby rozsudok v jeho napadnutej časti zmenil tak, že vo veci rozhodne medzitýmym rozsudkom podľa § 214 CSP tak, že nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanej 1/ je daný, súčasne prizná žalobcovi voči žalovanej 1/ plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania alebo tak, že žalovanú 1/ zaviazne zaplatiť žalobcovi sumu 90.000 € spolu s uplatneným úrokom z omeškania a zároveň žalobcovi prizná voči žalovanej plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania, prípadne, aby rozsudok podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

24. Odvolateľ sa s dôvodmi zamietnutia jeho žaloby v časti náhrady nemajetkovej ujmy nestotožnil, považoval ich za nesprávne a neopodstatnené. Mal za to, že záver súdu prvej inštancie o tom, že žalobca ako obvinený v predmetnej trestnej veci si mal sám spôsobiť väzobné stíhanie z dôvodu, že v dôsledku jeho chovania mala existovať obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, je založený na nesprávnych skutkových zisteniach a nesprávnom právnom posúdení veci, ktoré popiera účel a zmysel právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu, spôsobenú nedôvodnými zásahmi do práv a slobôd občanov. Súd prvej inštancie svoj záver o zavinení väzby žalobcom vyvodil z existencie dôvodov väzby, z ktorých vychádzali súdy v trestnom konaní bez toho, aby sa zaoberal tým, či tieto okolnosti, ktoré viedli k vzatiu žalobcu do väzby, zároveň zakladajú dôvody zavinenia väzby v zmysle § 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 58/1969 Zb.. Zdôraznil, že dôvody väzby nemožno mechanicky stotožňovať s dôvodmi zavinenia väzby podľa § 5 ods. 2 písm. a/ zákona č. 58/1969 Zb., ako to urobil súd prvej inštancie, nakoľko takýto postup je zjavne nesprávnym spôsobom aplikácie tohto ustanovenia, založeným na neprimerane extenzívnom výklade, ktorý popiera jeho účel i zmysel. Uviedol, že zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe v prípade nedôvodného trestného stíhania je daná bez ohľadu na to, či samotné rozhodnutie o vzatí do väzby je alebo nie je zákonné, teda, či vo vzťahu k väzbe existoval zákonný dôvod, pretože rozhodujúce je len to, že obvinený bol spod obžaloby oslobodený, resp. trestné stíhanie voči nemu bolo zastavené a zároveň, že nie je daná skutočnosť, zakladajúca vylúčenie práva na náhradu škody podľa § 5 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb.. Po citovaní § 5 ods. 1 a § 5 ods. 2 písm. a/ zákona č. 58/1969 Zb. vyvodil, že nie každá okolnosť odôvodňujúca dôvod väzby, zakladá zároveň zavinenie obvineného na väzbe, ale že zavinenie väzby je namieste len v prípadoch, keď sa väzobne stíhaný sám dopustil určitého konkrétneho konania, ktoré dalo príčinu k samotnej väzbe, ako to príkladom uvádza aj samotné zákonné ustanovenie (najmä pokus o útek). Súd rozhodujúci o náhrade škody v dôsledku väzobného stíhania je viazaný okolnosťami, ktorými súd v trestnom konaní odôvodnil rozhodnutie o vzatí do väzby, avšak tieto okolnosti nemôže automaticky stotožňovať s dôvodmi zavinenia väzby v zmysle tohto zákona. K výkladu zavinenia väzby pritom existuje bohatá judikatúra súdov, z ktorej vyplýva nutnosť samostatne posudzovať okolnosti zakladajúce zákonné dôvody väzby a dôvody zavinenia väzby podľa predpisov upravujúcich zodpovednosť štátu v prípade väzobného stíhania. V tejto súvislosti poukázal na R 20/1981, stanovisko sp.zn. CPJF 145/78, bod 3, stanovisko Najvyššieho súdu ČSSR sp.zn. PLSF 3/77 zo dňa 30.11.1977 a nález Ústavného súdu ČR sp.zn. PL ÚS 11/10 zo dňa 6.9.2011. Akceptovanie záverov súdu prvej inštancie o stotožnení dôvodov väzby s dôvodmi zavinenia väzby by v podstate znamenalo, že každá zákonná väzba opierajúca sa o určité chovanie obvineného, by bola obvineným zároveň zavinená, a teda štát by sa tak vyhol svojej objektívnej zodpovednosti napriek tomu, že poškodený bol spod trestných obvinení oslobodený, a teda trestné stíhanie od počiatku nebolo dôvodné. Z uvedeného je zrejmé, že záver súdu prvej inštancie o zavinení väzby žalobcom nemôže obstať už len z toho dôvodu, že súd prvej inštancie založil svoj záver iba na mechanickom prevzatí zákonných dôvodov väzby podľa rozhodnutí súdov v trestnom konaní, ktorými tieto súdy rozhodovali o väzbe bez toho, aby sa ďalej zaoberal tým, či tieto zákonné dôvody a okolnosti možno považovať za dôvody zavinenia väzby podľa § 5 ods. 2 písm. a/ zák. č. 58/1969 Zb.. Predmetná vec je špecifická práve z dôvodu, že v prípade žalobcu išlo výlučne len o preventívnu väzbu (obava z opakovania trestnej činnosti). Z pohľadu zavinenia si väzby sa tento dôvod zásadným spôsobom odlišuje od zvyšných dvoch väzobných dôvodov, teda, že obvinený ujde alebo sa bude skrývať, aby sa vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu. Prípady kolúznej alebo útekovej väzby spravidla konzumuje zavinené konanie obvineného vo vzťahu k rozhodnutiu o väzbe, ktoré môže byť totožné s dôvodmi väzby (ovplyvňovanie svedkov, pokus o útek a podobne). Okolnosti, ktorými bola odôvodnená väzba nemôžu byť ďalšími okolnosťami pre zavinenie väzby v prípade preventívnej väzby z dôvodu, že v danom prípade s ohľadom na oslobodzujúci rozsudok skutok, ktorý mal vyvolávať obavu z opakovania trestnej činnosti, nie je trestným činom, ba ani priestupkom. Inými slovami, podľa výsledku

trestného konania sa žalobca nedopustil žiadneho protiprávneho konania, preto si logicky nemohol bez ďalšieho zaviniť väzbu konaním, ktoré nebolo posúdené ako trestný čin alebo priestupok (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/21/2017 z 26.06.2017). Aj z uznesenia Okresného súdu Košice I zo dňa 23.12.2013, ktorým bol žalobca vzatý do väzby vyplýva, že konkrétnymi dôvodmi väzby podľa § 67 ods. 1 Trestného poriadku mali byť okolnosti spočívajúce iba v tom, že „podľa doposiaľ vykonaného dokazovania obvinený je dôvodne podozrivý zo spáchania trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 215 Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť voči bývalej manželke C. Š.R.“ s tým, že „obvinený je ďalej trestne stíhaný pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť taktiež voči bývalej manželke, kde sa vedie proti nemu konanie pod sp. zn. 2Tp/54/03, ktoré nie je právoplatne skončené“, na základe čoho dospel súd k záveru, že „uvedené odôvodňuje obavu, že pri ponechaní na slobode bude obvinený ďalej pokračovať v rovnakej trestnej činnosti“. Okolnosti dôvodov väzby, ktoré sú opísané v rozhodnutí o vzatí žalobcu do väzby spočívajúce v podozrení zo spáchania skutkov, ktoré boli žalobcovi kladené na vinu, nemôžu byť v danom prípade zavinením väzby zo strany žalobcu, keď tieto skutky neboli v konečnom dôsledku hodnotené ako protiprávne s ohľadom na to, že žalobca bol spod obžaloby v plnom rozsahu oslobodený z dôvodu, že tieto skutky nie sú trestným činom. Žalobca sa v priebehu trestného stíhania nedopustil žiadneho konkrétneho konania, ktoré by bolo možné posúdiť ako zavinenie väzby vo vzťahu k vyvolaniu obavy o opakovanie trestnej činnosti, ku ktorej v konečnom dôsledku nikdy ani nedošlo. Pokiaľ súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku poukázal na to, že podľa súdnych rozhodnutí, ktorými bolo rozhodované o ponechaní žalobcu vo väzbe, obavu z opakovania trestnej činnosti mala vyvolávať skutočnosť, že žalobca bol priestupkovo riešený, je potrebné uviesť, že odhliadnuc od skutočnosti, že táto okolnosť nebola v spomínanom uznesení z 23.12.2003 ani len spomenutá (až v neskoršom rozhodnutí Okresného súdu Košice I sp. zn. 5T/2/04 zo dňa 17.05.2004), samotné uznanie žalobcu za vinného z priestupkov proti občianskemu spolunažívaniu v minulosti nemôže založiť jeho zavinenie väzby vo vzťahu k existencii obavy z pokračovania trestnej činnosti. Tejto otázke zaujala jednoznačné stanovisko aj ustálená súdna prax. Pokiaľ súd prvej inštancie v tejto súvislosti ďalej zdôraznil, že vzťahy medzi žalobcom a jeho bývalou manželkou boli už pred začatím trestného stíhania vážne a dlhodobo narušené, respektíve, že bývala manželka sa už v rozvodovom konaní mala zmieňovať o údajných fyzických i psychických útokoch žalobcu, nevedno, ako táto okolnosť má vecne súvisieť so zavinením žalobcu na jeho uväznení, keď odhliadnuc od toho, že úlohou súdu v tomto konaní nebolo posudzovať príčiny rozvratu manželstva žalobcu a jeho bývalej manželky, takéto okolnosti sa ako dôvody väzby v rozhodnutí o vzatí do väzby vôbec nespomínali. Súd prvej inštancie navyše okolnosti trestného stíhania a väzby vo veci žalobcu posudzoval zjavne selektívnym spôsobom, keď prihliadol účelovo len k niektorým okolnostiam, ktoré naoko zapadali do jeho záverov, avšak iným a vo veci rozhodujúcim skutočnostiam neprihliadol vôbec. V tejto súvislosti súd prvej inštancie napríklad poukázal na dva priestupky vo vzťahu k žalobcovi, avšak už opomenul spomenúť, že aj samotná poškodená C. Š. bola priestupkovo riešená. Podstatné je však to, že žalobca bol rozsudkom oslobodený spod obžaloby s odôvodnením, že skutky nie sú trestným činom. Z odôvodnenia predmetného oslobodzujúceho rozsudku jednoznačne vyplýva, že „nedošlo k spáchaniu trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby, a to ani len po stránke objektívnej, keď súd jediný priamy dôkaz svedčiaci v neprospech obžalovaného - výpoveď poškodenej „nepovažoval za vierohodnú, jednak z toho hľadiska ako popisovala priebeh skutkového deja, kedy sa mal obžalovaný od dverí detskej izby vrhnúť na ňu, pričom ona sedela na posteli, k čomu súd poznamenáva, že v prípade obžalovaného sa jedná o invalidného občana, ktorý chodí pomocou barlí a v tejto súvislosti súd poukazuje aj na závery znaleckého posudku H.. H. P., kde s poukazom na zdravotné problémy obžalovaného možno takúto verziu jednoznačne odmietnuť“. Rovnako tak vo vzťahu ku skutku, ktorý mal byť kvalifikovaný ako trestný čin ublíženia na zdraví súd jednoznačne dospel k záveru, že k naplneniu tejto skutkovej podstaty pre absenciu konania ako aj následku nemohlo dôjsť. Súd v oslobodzujúcom rozsudku uzavrel, že „v celom trestnom konaní predložila obžaloba teda jediný priamy dôkaz svedčiaci proti obžalovanému, a to výpoveď poškodenej, ktorá však bola v celom rozsahu vyvrátená výpoveďou obžalovaného, ktorého verziu potvrdil svedok Y. Š., u ktorého s poukazom na závery znaleckého posudku v odbore psychológie nemožno mať žiadne pochybnosti o jeho hodnovernosti“. Za danej situácie, keď celé trestné stíhanie vo veci žalobcu bolo od počiatku úplne neopodstatnené a založené de facto na jedinom dôkaze - výpovedi bývalej manželky, vyznieva záver súdu prvej inštancie o zavinení väzby žalobcom ako ďalší prejav hrubej nespravodlivosti vo vzťahu k žalobcovi zo strany orgánov verejnej moci, keď súd prvej inštancie namiesto toho, aby žalobcovi po takmer 15 rokoch od závažného zásahu zo strany štátu, ktorý ho poznačil na celý zvyšok života, poskytol primerané a spravodlivé zadostučinenie, jeho oprávnený nárok ignoroval s odôvodnením, ktoré žalobcu len utvrdzuje v negatívnych skúsenostiach s orgánmi verejnej moci, keď ako bežný občan sa ani po ôsmich rokoch od podania žaloby nedokáže domôcť spravodlivosti. Vzhľadom na

vyššie uvedené skutočnosti, keď v konaní bolo nesporné, že v prípade žalobcu došlo k jeho väzobnému stíhaniu z dôvodu tzv. preventívnej väzby pre obavu z opakovania konania, kladeného žalobcovi za vinu, ktoré nakoniec v oslobodzujúcom rozsudku nebolo posúdené ako trestný čin ani ako možný priestupok, pričom žalobca sám počas celého trestného stíhania popieral toto obvinenie a nedopustil sa žiadneho konania, ktoré by dalo príčinu na jeho vzatie do väzby je zjavné, že vo veci žalobcu nedošlo k zavineniu väzby z jeho strany, a teda nebol daný dôvod podľa § 5 ods. 2 zák. č. 56/1969 Zb., ktorý by vylučoval nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu jeho uväznenia.

25. Z dôvodu nesprávneho záveru súdu prvej inštancie o zavinení väzby zo strany žalobcu, súd prvej inštancie nepostupoval v intenciách zrušovacieho uznesenia krajského súdu sp. zn. 6Co/257/2017 zo dňa 24.08.2018, keď nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy neskúmal podľa čl. 5 ods. 1 a 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a s prihliadnutím na závery rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/177/2005 zo dňa 30.05.2007, v dôsledku čoho konanie zaťažil inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d/ CSP) a svoje rozhodnutie vo vzťahu k existencii samotného nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy a jeho výške žiadnym spôsobom neodôvodnil (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP). Právo na náhradu škody spôsobenej orgánom pri výkone verejnej moci je základným právom podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd. Právo na odškodnenie pri pozbavení osobnej slobody v súvislosti s neopodstatneným trestným stíhaním je garantované aj na medzinárodnej úrovni podľa čl. 5 ods. 1 a 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý zaručuje poškodeným náhradu akejkoľvek škody majetkového i nemajetkového charakteru. Z hľadiska predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za ujmu v súvislosti s výkonom väzby podľa § 5 zák. č. 58/1969 Zb. sa vyžaduje, aby poškodený, na ktorom bola väzba vykonaná, bol spod obžaloby oslobodený alebo aby bolo proti nemu začaté trestné stíhanie zastavené. V tomto prípade bolo nesporné, že žalobca bol vo výkone väzby od 23.12.2003 do 23.12.2004. Rovnako je nesporné bolo aj to, že rozsudkom Okresného súdu Košice I č. k. 5T/25/2004-436 zo dňa 10.07.2007 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 7To/74/2007-455 zo dňa 20.09.2007 bol žalobca spod obžaloby prokurátora v celom rozsahu oslobodený z dôvodu, že tieto skutky neboli trestným činom, teda všetky predpoklady zodpovednosti štátu za ujmu spôsobenú žalobcovi v dôsledku vykonania tejto väzby boli splnené.

26. Trestné stíhanie je vážnym zásahom do osobnostných práv, najmä ak sa jedná o trestné stíhanie väzobné, čo je najzávažnejší zásah do základných ľudských práv a slobôd (hneď po pozbavení života). V konaní bolo nepochybne preukázané aj to, že väzobné stíhanie výraznou mierou nepriaznivo zasiahlo do dôstojnosti, cti, dobrej povesti a súkromia žalobcu a nepriaznivo ovplyvnilo aj jeho osobný, rodinný, spoločenský a pracovný život, keď žalobca navyše v priebehu vykonávanej väzby utrpel významnú psychickú a emočnú ujmu, následky ktorej pociťuje dodnes. Žalobca uviedol, že je nepochybneľným faktom, že následky ročného pobytu žalobcu vo väzení (presne 365 dní), v dôsledku ktorého bol žalobca pozbavený osobnej slobody, kontaktu s blízkymi osobami a priateľmi, výkonu jeho podnikateľských aktivít sa výrazne negatívnym spôsobom prejavili vo všetkých oblastiach jeho života. Žalobca v dôsledku väzby utrpel nenapraviteľnú ujmu vo svojom rodinnom živote vo vzťahoch s jeho priateľmi a príbuznými a spoločenskom uplatnení vôbec. Vzťahy medzi žalobcom a jeho dvomi synmi boli v dôsledku predmetnej väzby nezvratne narušené, keď v dôsledku straty kontaktu žalobcu s obidvomi synmi došlo k citovému odcudzeniu medzi žalobcom a jeho synmi, sprevádzaného výčitkami, nedôverou a pohrdaním zo strany jeho synov. Mladší syn Y. v čase väzby mal navyše len 15 rokov a bol teda práve v tom chúllostivom veku, kedy obzvlášť potreboval vedenie zo strany otca ako mužského vzoru, na ktorý by mohol byť právom hrdý po všetkých stránkach, čo mu však žalobca bohužiaľ nemohol z dôvodu jeho väzby poskytnúť, tým bolo žalobcovi znemožnené akýmkoľvek spôsobom podieľať sa počas daného obdobia na výchove vlastného syna. Tieto vzťahy so synmi a ich odcudzenie sa žalobcovi nepodarilo napriek jeho snahe napraviť, čo žalobcu veľmi trápi. Väzba žalobcu negatívnym spôsobom ovplyvnila aj vzťahy žalobcu s priateľmi a známymi, keď sa množstvo priateľov a známych od žalobcu po jeho pobyte vo väzbe doslova odvrátilo a v podstate sa mu vyhýbajú. Strávenie doby rovných 12 mesiacov vo väzenskom prostredí, a to pri vedomí o svojej nevine, spôsobovali žalobcovi významnú psychickú a emočnú záťaž, stres, stavy úzkosti a pocity krivdy a tiež fyzické utrpenie a ďalšie súvisiace zdravotné problémy. V prípade žalobcu sa jedná o invalidného dôchodcu a ťažko zdravotne postihnutú osobu, ktorej uväznenie viedlo k celkovému zhoršeniu zdravotného stavu a pridruženým zdravotným komplikáciám, ako to vyplýva z lekárskeho správ, ktoré sú súčasťou spisu. Všetky tieto okolnosti mali nepriaznivý vplyv na psychiku žalobcu, čo sa odrazilo v tom, že počas väzby trpel depresiami, úzkostnými stavmi a nespavosťou,

ktoré neustúpili ani po jeho právoplatnom oslobodení a pretrvávajú dodnes. V dôsledku týchto ťažkostí bol žalobca nútený vyhľadať odbornú pomoc psychiatra H.. J. a psychológa J.. U. Y., pričom z dôvodu prežitého stresu počas výkonu väzby mu bola diagnostikovaná posttraumatická stresová porucha.

27. Väzba žalobcu samozrejme znamenala aj znemožnenie vykonávať jeho podnikateľskú činnosť, čím stratil dôležitý príjem, následne sa dostal do finančných ťažkostí, ktorých následky pociťuje doposiaľ. Žalobcovi sa z dôvodu straty obchodných partnerov a celkovej nedôvery nepodarilo podnikateľskú činnosť obnoviť do pôvodného stavu, ani riadnym spôsobom sa uplatniť na trhu práce, v dôsledku čoho žalobca žije de facto len z invalidného dôchodku vo výške 201,40 €.

28. Zásah do osobnej cti a povesti žalobcu bol ešte viac znásobený tým, že žalobca pred svojím uväznením bol aktívny v rôznych sférach spoločenského života a pôsobil v rôznych funkciách a postoch (domový dôverník, predseda občianskeho výboru, poslanec mestskej časti a ďalšie) a celkovo sa tešil dôvere svojho okolia a jeho povest' bola do toho času veľmi dobrá a pozitívna. Stratu dôvery i dobrej povesti v dôsledku svojho uväznenia žalobca prežíval veľmi ťažko. Nikdy nebol trestne stíhaný a už vôbec nie väzobne, väzenské prostredie preňho bolo šokom a vykonaná bezdôvodná väzba narušila dôveru žalobcu v zákonné a spravodlivé rozhodovanie súdov a orgánov verejnej moci v Slovenskej republike. Vzhľadom na vyššie popísané okolnosti, ako aj na dĺžku vykonanej väzby v trvaní 12 mesiacov je zrejmé, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, a preto je dôvodné žalobcovi priznať náhradu nemajetkovej ujmy.

29. Nakoľko nebola spochybnená otázka vecnej legitímácie vo vzťahu k žalovanej 1/, odvolanie žalobcu smeruje len voči žalovanej 1/. Keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo už odvolacím súdom zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie a rozhodnutie a odvolanie smeruje proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie, sú podľa žalobcu dané podmienky na postup podľa § 390 CSP (rozhodnutie vo veci samotným odvolacím súdom) vzhľadom na to, že je sporná otázka náhrady nemajetkovej ujmy a je s ohľadom na existenciu nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, keď sporná a závislá od ďalšieho dokazovania je len výška samotného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, žalobca navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že vo veci rozhodne medzitimným rozsudkom a to, že nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanému v 1. rade je daný. Pre prípad rozhodnutia odvolacieho súdu o výške náhrady nemajetkovej ujmy žalobca poukázal na rozhodnutie v obdobnej veci sp. zn. 6Co/53/2018 zo dňa 29.01.2019, kde došlo k priznaniu náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 8.000 € za 85 dní väzby, t.j. 94 € za jeden deň trvania väzby. Žalobca poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS/754/2016 zo dňa 24.01.2017, podľa ktorého stanoviť presnou sumou výšku náhrady nemajetkovej ujmy za deň či mesiac trvania väzby alebo vedenia trestného stíhania vopred pre všetky prípady nie je možné, pretože primeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy musí zohľadňovať osobitné okolnosti prípadu, ktorých rozmanitosť nemožno vopred postihnúť. Nakoľko je potrebné prihliadať ku konkrétnym okolnostiam daného prípadu žalobca má za to, že v jeho veci s ohľadom na dĺžku väzby, závažnosť vzniknutej ujmy a intenzitu zásahu je primeranou náhradou nemajetkovej ujmy suma 90.000 €.

30. Žalovaná 2/ (SR, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky) vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedla, že žalobca sa odvolal iba proti prvému výroku rozsudku v časti nepriznania náhrady nemajetkovej ujmy. Žalovaná 2/ sa v plnom rozsahu stotožňuje s napadnutým rozsudkom. Súd prvej inštancie žalobu voči žalovanej 2/ zamietol pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie a žalobca v tejto časti nepodal odvolanie. Z uvedeného dôvodu uviedla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

31. Žalovaná 3/ (SR, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky) vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnym názorom súdu prvej inštancie a tento považuje za zákonný a správny. Navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil.

32. Žalobca v odvolacej replike uviedol, že vyjadrenie žalovanej 2/ považuje za irelevantné a nadbytočné, keďže podané odvolanie sa žalovanej 2/ netýka. Žalobca s ohľadom na doterajšie závery súdov podal odvolanie len vo vzťahu k žalovanej 1/, ktorú súd prvej inštancie ako aj krajský súd opakovane označili za jediný vecne legitímovaný subjekt v tomto konaní.

33. Ďalšie vyjadrenia v spore doručené neboli.

34. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) prejednal odvolanie žalobcu na pojednávaní (§ 385 ods. 1 CSP) ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/, h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

35. Rozsudok vo výroku, ktorým súd zamietol žalobu žalobcu titulom nároku na náhradu škody vo výške 20.000 € s príslušenstvom, nebol odvolaním žalobcu napadnutý, nadobudol právoplatnosť, preto nebol predmetom odvolacieho prieskumu.

36. Žalobca odvolaním napadol výrok rozsudku, ktorým súd žalobu titulom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 90.000 € s príslušenstvom zamietol, spolu so súvisiacim výrokom o náhrade trov konania. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo preto posúdenie vecnej správnosti predmetného výroku v napadnutom rozsahu, t. j. posúdenie vecnej správnosti rozhodnutia o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy.

37. Súd prvej inštancie v spore rozhodol rozsudkom č.k. 34C/6/2011-178 zo dňa 16.01.2017, ktorým žalobu zamietol. Uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k. 6Co/257/2017 zo dňa 24.08.2018 súd zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň uložil súdu prvej inštancie v ďalšom konaní opätovne posúdiť otázku premičania osobitne nároku žalobcu na náhradu škody a osobitne nároku na náhradu nemajetkovej ujmy.

38. Podľa ust. § 390 CSP, odvolací súd sám rozhodne vo veci, ak a) rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo už raz odvolacím súdom zrušené, vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a b) odvolací súd koná a rozhoduje o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

39. V prejednávanom spore neboli splnené podmienky ani na potvrdenie rozsudku v napadnutej časti, ani na jeho zrušenie, preto odvolací súd rozsudok v napadnutom výroku titulom náhrady nemajetkovej ujmy zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia (§ 388 CSP).

40. Žalobca namietal odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, t. j., že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ust. § 365 ods. 1 písm. d/ CSP, t. j. že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, t.j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

41. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený vtedy, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tento odvolací dôvod je potrebné vykladať eurokonformne s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá predpokladá, že v tomto prípade ide o porušenie procesných práv. Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a ak takejto ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

42. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. d/ CSP odvolací súd uvádza, že inou vadou sa rozumie také porušenie procesných predpisov, ktoré mohlo mať vplyv na výrok napadnutého rozhodnutia. Ide predovšetkým o porušenie procesných práv účastníka, ktoré nemožno podradiť pod § 365 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP, ale ich dôsledok sa mohol (nemusel) prejaviť vo výsledku konania formulovanom vo výroku súdneho rozhodnutia vo veci samej.

43. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, lebo nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami

skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov strán sporu alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191-§ 194 CSP.

44. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu).

45. Odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade je naplnený odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP.

46. V prvom rade považoval odvolací súd za nevyhnutné vysporiadať sa s otázkou zastúpenia žalovanej - Slovenskej republiky v prejednávanom spore.

47. Žalobca na strane žalovanej označil nasledovné subjekty: 1/ Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, 2/ Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, 3/ Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Štúrova 2. V priebehu konania uviedol, že nárok je uplatnený voči Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti.

48. Súd prvej inštancie v bode 88 a 89 rozhodnutia uzavrel, že pasívna legitímácia sporovej strany - Slovenskej republiky je nespochybniteľná, a zároveň konštatoval, že otázka, ktorý orgán štátu vzhľadom na obsah a povahu daného sporu má v mene žalovanej konať, nie je otázkou pasívnej legitímácie žalovanej, ale otázkou nedostatku procesných podmienok. V bode 91 však uviedol, že žalobu voči žalovanej 2/ a 3/ zamietol pre nedostatok pasívnej legitímácie.

49. Aj napriek tomu, že súd prvej inštancie ustálil, že v predmetnom spore v mene Slovenskej republiky má konať Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, naďalej konal aj s ďalšími subjektmi, ktoré konali za Slovenskú republiku. Uvedený procesný postup nie je správny.

50. Nesprávne označenie orgánu, ktorý má v mene štátu konať v žalobe o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. nemôže byť na ujmu žalobcovi a nemôže viesť k zamietnutiu žaloby. Je vecou súdu, aby ustálil, ktorý orgán uvedený v § 4 tohto zákona má v mene štátu konať. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. júna 2020 sp. zn. 6 Cdo 87/2019 uverejnené v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 1/2021 pod č.11).

51. Napriek tomu, že predmetné rozhodnutie riešilo skutkový stav, na ktorý sa vzťahoval zák. č. 514/2003 Z.z., je uvedené rozhodnutie plne aplikovateľné aj na postup súdu, keď predmetom konania je nárok podľa zák. č. 58/1969 Zb..

52. Na základe uvedeného preto odvolací súd ustálil, že v mene štátu má konať Ministerstvo spravodlivosti SR s poukazom na ust. § 9 prvá a druhá veta zák. č. 58/1969 Zb. a v nadväznosti na to, že k predmetnému zásahu došlo rozhodnutím o väzbe.

53. Keďže súd ustálil, že v mene štátu má konať Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, konať ďalej (predvolávať na pojednávanie, doručovať podania, doručovať rozhodnutie, odvolanie na vyjadrenie a pod.) v Ministerstvom vnútra SR resp. Generálnou prokuratúrou SR, nebolo dôvodné.

54. Z uvedeného dôvodu odvolací súd strany sporu informoval, že ďalej bude konať iba so Slovenskou republikou, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, na strane žalovanej.

55. Po tom, ako sa odvolací súd vysporiadal s vyššie uvedenou procesnou otázkou, upriamil svoju pozornosť na odvolacie námietky žalobcu.

56. Podstatou odvolacích námietok žalobcu bolo nesprávne právne posúdenie otázky, či si žalobca väzbu zavinil sám, v dôsledku čoho nemá nárok na náhradu škody titulom nemajetkovej ujmy.

57. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že charakter trestnej činnosti a obžalobou uvádzané skutkové okolnosti boli dôvodom vzatia do väzby. Rovnako aj opakované žiadosti žalobcu o prepustenie z väzby boli zamietané až do vyhlásenia uznesenia o prepustení z väzby zo dňa 10.12.2004 z dôvodu vyhlásenia oslobodzujúceho rozsudku. Vzhľadom na správanie sa žalobcu a jeho konanie (agresívne správanie žalobcu voči bývalej manželke C. Š.) mal súd za to, že žalobca si väzbu zavinil sám, okolnosti väzby dôsledne skúmal z pripojeného trestného spisu. Z uvedených dôvodov žalobu v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy zamietol a okolnosti dôvodné pre ustálenie výšky nemajetkovej ujmy tak neposudzoval.

58. Odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam ohľadne záveru, že žalobca si väzbu zavinil sám. Z uvedeného dôvodu odvolací súd zopakoval dokazovanie obsahom pripojeného trestného spisu Okresného súdu Košice I sp. zn. 5T/25/04.

59. Vo vzťahu k nároku uplatnenému titulom rozhodnutia o väzbe, v danom prípade nebolo medzi stranami sporné, že žalobca bol vo väzbe od 23.12.2003 do 23.12.2004, pričom právoplatným rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 5T/25/2004 zo dňa 10.12.2004 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 24.02.2005, bol žalobca oslobodený spod obžaloby.

60. Podľa ust. § 1 zák. č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, ktoré v občianskom súdnom konaní a v konaní pred štátnym notárstvom, v správnom konaní, ako aj v konaní pred miestnym ľudovým súdom, a ďalej v trestnom konaní, pokiaľ nejde o rozhodnutie o väzbe alebo treste, vydal štátny orgán alebo orgán štátnej organizácie (ďalej len "štátny orgán"). Štát zodpovedá taktiež za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu spoločenskej organizácie vydaným pri plnení úloh štátneho orgánu, ktoré na túto organizáciu prešli.

61. Podľa ust. § 1 ods. 2 zák. č. 58/1969 Zb., zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

62. Podľa ust. § 5 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb., právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má voči štátu ten, na kom bola väzba vykonaná, ak bolo proti nemu trestné stíhanie zastavené alebo ak bol spod obžaloby oslobodený.

63. Podľa ust. § 5 ods. 2 zák. č. 58/1969 Zb., právo na náhradu škody nemá ten, a) kto si väzbu zavinil sám, najmä tým, že pokusom o útek alebo iným svojím konaním dal príčinu pre obavy, ktoré boli dôvodom väzby alebo jej predĺženia, b) kto bol spod obžaloby oslobodený alebo proti komu bolo trestné stíhanie zastavené len preto, že nie je za spáchaný trestný čin trestne zodpovedný alebo že mu bola udelená milosť alebo že trestný čin bol amnestovaný.

64. Vychádzajúc z vyššie citovaných zákonných ustanovení, podmienky priznania náhrady škody sú vymedzené pozitívne. Podmienky, kedy právo na náhradu škody nevznikne, sú taxatívne vymedzené v § 5 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb.. Rozhodujúcou skutočnosťou pre priznanie náhrady škody bolo preto posúdiť, či si žalobca väzbu zavinil sám.

65. K zavineniu si väzby samotným obvineným je potrebné uviesť, že aj keď zodpovednosť štátu za škodu je objektívna, t. j. bez ohľadu na zavinenie zodpovednej osoby a bez liberačného dôvodu, nejedná sa o zodpovednosť absolútnu v tom zmysle, že by nastupovala bez výnimky vždy, ak sú splnené predpoklady zodpovednosti. K výkladu pojmu „zavinenie si väzby“ sa vyjadril aj Ústavný súd ČR tak, že ak sa používa tento termín, mal by byť chápaný ako „spôsobenie si“ („zadanie príčiny k“) vzatiu do väzby a mal by byť vykladaný reštriktívne, resp. tak, aby samotný aspekt zavinenia neznamenal vo svojej podstate popretie úmyslu zákonodarcu založiť zodpovednosť štátu aj za zákonné rozhodnutie o väzbe (nález ÚS ČR zo dňa 06.09.2011, sp. zn. Pl. ÚS 11/10).

66. Odvolací súd sa nestotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že práve správanie sa žalobcu bolo dôvodom, že si väzbu sám zaviniť, a skutočnosť, že v predchádzajúcom období bol viackrát priestupkovo riešený pre opakované verbálne a fyzické útoky na bývalú manželku C. Š. nepovažuje za postačujúce pre záver o zavinení väzby žalobcom. Na uvedenom stanovisku nič nemení skutočnosť, že práve takéto jeho predchádzajúce konanie bolo jedným z rozhodujúcich dôvodov, pre ktorý bol vzatý do väzby v zmysle § 67 ods. 1 písm. c/ zák. č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok); (Obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak sú tu konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu, že bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.).

67. Odvolací súd má za to, že zavinenie obvineného na vzatí do väzby totiž nemožno stotožňovať so zavinením zahájenia trestného stíhania, pretože skutočnosti, ktoré sú predpokladom zahájenia trestného stíhania, sú odlišné od skutočností, ktoré sú dôvodom pre vzatie obvineného do väzby. Z tohto hľadiska teda nie je významné to, či správanie obvineného vyvolalo podozrenie, že bol spáchaný trestný čin a či naplnilo skutkovú podstatu trestného činu, pre ktorý bol stíhaný, ale to, či jeho chovanie vyvolalo obavu zakladajúcu dôvod, pre ktorý bol vzatý do väzby.

68. Nemožno jednoznačne vidieť zavinenie na uvalení väzby len v tom, že išlo o osobu prejednávanú v niekoľkých priestupkových konaniach, a že vzhľadom na jeho osobu je tu dôvodná obava, že by mohol naďalej pokračovať v páchaní trestnej činnosti. Zo žiadneho dôkazu nevyplývalo také správanie žalobcu, ktoré by dávalo dôvod k obavám, že by žalobca chcel pokračovať v trestnej činnosti, že by chcel dokonáť trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo že by pripravoval alebo hrozil spáchaním ďalšieho trestného činu.

69. Odvolací súd preto na rozdiel od súdu prvej inštancie zastáva názor, že väzbu v tejto veci si žalobca nezaviniť.

70. Odvolací súd sa stotožnil s odvolacou námietkou žalobcu, že súd rozhodujúci o náhrade škody v dôsledku väzobného stíhania je viazaný okolnosťami, ktorými súd v trestnom konaní odôvodnil rozhodnutie o vzatí do väzby, avšak tieto okolnosti nemôže automaticky stotožňovať s dôvodmi zavinenia väzby v zmysle tohto zákona.

71. K výkladu zavinenia väzby pritom existuje bohatá judikatúra súdov, z ktorej vyplýva nutnosť samostatne posudzovať okolnosti zakladajúce zákonné dôvody väzby a dôvody zavinenia väzby podľa predpisov upravujúcich zodpovednosť štátu v prípade väzobného stíhania.

72. Aj z rozhodnutia NS SR sp. zn. 7Cdo/243/2019 vyplýva, že... príčinnú súvislosť medzi väzbou a zavinením obvineného je potrebné hľadať nie v jeho konaní, ktorým podľa orgánov činných v trestnom konaní mal naplniť skutkovú podstatu trestného činu, pre ktorý bol stíhaný, ale predovšetkým v jeho postoji voči orgánom v trestnom konaní, teda v tom, či svojím konaním, napr. úkonmi procesného charakteru zapríčinil, že musel byť vzatý do väzby. Pôjde o to, či vlastným iným konaním ovplyvnil postup orgánov činných v trestnom konaní pred začatím trestného stíhania alebo v jeho priebehu tak, že bez tohto konania k väzbe by nedošlo, a to napríklad uvádzaním nepravdivých skutočností, či predstieraním, že voči nemu sú dôvody k trestnému stíhaniu, ktoré objektívne neexistovali.

73. Z pripojeného trestného spisu nevyplývali žiadne také okolnosti, na základe ktorých by bolo možné konštatovať, že žalobca si väzbu zaviniť sám a to, že bol aj priestupkovo prejednávaný, a preto podozrivý, že bude pokračovať v trestnej činnosti pre takýto záver nestačí. Nejde teda o to, či obvinený sa dopustil skutku, pre ktorý bol stíhaný a ktorým vyvolal podozrenie, že bol spáchaný trestný čin, ale o to, či svojím

iným, či ďalším konaním ovplyvnil postup orgánov činných v trestnom konaní pred začatím trestného stíhania alebo v jeho priebehu tak, že bez tohto konania k väzbe by nedošlo.

74. Odvolací súd prisvedčil argumentom žalobcu, že akceptovanie záverov súdu prvej inštancie o stotožnení dôvodov väzby s dôvodmi zavinenia väzby by v podstate znamenalo, že každá zákonná väzba opierajúca sa o určité chovanie obvineného, by bola obvineným zároveň zavinená, a teda štát by sa tak vyhol svojej objektívnej zodpovednosti napriek tomu, že poškodený bol spod trestných obvinení oslobodený, a teda trestné stíhanie od počiatku nebolo dôvodné.

75. Okolnosti dôvodov väzby, ktoré sú opísané v rozhodnutí o vzatí žalobcu do väzby spočívajúce v podozrení zo spáchania skutkov, ktoré boli žalobcovi kladené na vinu, nemôžu byť v danom prípade zavinením väzby zo strany žalobcu, keď tieto skutky neboli v konečnom dôsledku hodnotené ako protiprávne s ohľadom na to, že žalobca bol spod obžaloby v plnom rozsahu oslobodený z dôvodu, že tieto skutky nie sú trestným činom. Žalobca sa v priebehu trestného stíhania nedopustil žiadneho iného konkrétneho konania, ktoré by bolo možné posúdiť ako dôvod zavinenia väzby vo vzťahu k vyvolaniu obavy o opakovanie trestnej činnosti, ku ktorej v konečnom dôsledku nikdy ani nedošlo. Takéto iné konanie žalobcu, ktorým by žalobca ovplyvnil postup orgánov činných v trestnom konaní pred začatím trestného stíhania alebo v jeho priebehu tak, že bez tohto konania by k väzbe nedošlo ani tvrdené nebolo.

76. Pokiaľ súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku poukázal na to, že podľa súdnych rozhodnutí, ktorými bolo rozhodované o ponechaní žalobcu vo väzbe, obavu z opakovania trestnej činnosti mala vyvolávať skutočnosť, že žalobca bol priestupkovo riešený, je potrebné uviesť, že samotné uznanie žalobcu za vinného z priestupkov proti občianskemu spolunažívaniu v minulosti nemôže založiť jeho zavinenie väzby vo vzťahu k existencii obavy z pokračovania trestnej činnosti. Ak súd prvej inštancie poukázal na dva priestupky vo vzťahu k žalobcovi, bolo nevyhnutné spomenúť, že aj samotná poškodená C. Š.É. bola priestupkovo riešená.

77. Odvolací súd dodáva, že do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v zbičkách súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných najvyššími súdmi ČSSR, ČSFR, ďalej v bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu ČSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v zborníkoch najvyšších súdov č. I, II a IV. vydaných ŠEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 24.1.2018 sp.zn. 6Cdo/29/2012).

78. Odvolací súd tu poukazuje aj na správu prejednanú a schválenú plénom Najvyššieho súdu bývalej Československej socialistickej republiky za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb. z 30.11.1977 sp. zn. PL.SR 3/77, v zmysle ktorej „Nemožno jednoznačne vidieť zavinenie na uvalenie väzby len v tom, že išlo napríklad o osobu niekoľkokrát súdne trestanú a vzhľadom na osobu páchatel'a je tu dôvodná obava, že by mohol aj naďalej pokračovať v páchaní trestnej činnosti obdobnej povahy“.

79. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v danom prípade preto vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, ak dospel k záveru, že žalobca si väzbu zaviniť sám, preto bol naplnený odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP.

80. Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že bola splnená podmienka existencie nezákonného rozhodnutia o väzbe a oslobodenia spod obžaloby, čo v konaní nebolo sporné. Nebolo zistené, že by si žalobca väzbu zaviniť sám. Zároveň bola splnená aj podmienka podania žiadosti o prerokovanie nároku na náhradu škody (nemajetkovej ujmy), ktorá v konaní nebola sporná.

81. Z dôvodu neprávneho právneho posúdenia veci ohľadne otázky, či si žalobca väzbu zaviniť sám, súd prvej inštancie tak okolnosti dôvodné pre ustálenie výšky nemajetkovej ujmy neposudzoval.

82. Podľa ust. § 20 zák. č. 58/1969 Zb., pokiaľ nie je ustanovené inak, spravujú sa právne vzťahy upravené v tomto zákone Občianskym zákonníkom.

83. Podľa ust. § 5 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb., právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má voči štátu ten, na kom bola väzba vykonaná, ak bolo proti nemu trestné stíhanie zastavené alebo ak bol spod obžaloby oslobodený.

84. Podľa ust. § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

85. Podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len dohovor), každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom.

86. Podľa čl. 5 ods. 5 dohovoru, každý, kto bol obeťou zatknutia alebo zadržania v rozpore s ustanoveniami tohto článku, má nárok na odškodnenie.

87. Nárok na náhradu škody za nezákonné pozbavenie osobnej slobody zaručuje nielen vnútroštátna úprava (v prejednávanej veci zák. č. 58/1969 Zb.) vykonávajúci čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ale aj čl. 5 ods. 5 Dohovoru. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa pod škodou v zmysle čl. 5 ods. 5 dohovoru rozumie ako škoda materiálna, tak aj nemateriálna (Wassink v. Holandsko, Tsirlis a Kouloumpas v. Grécko).

88. Keďže zák. č. 58/1969 Zb. vo svojich ustanoveniach nedefinuje právny pojem „škoda“, je potrebné podľa § 20 zák. č. 58/1969 Zb. subsidiárne vychádzať z ustanovení OZ. Podľa ust. § 442 ods. 1 OZ sa uhrádza skutočná škoda, a to, čo poškodenému ušlo - ušlý zisk.

89. Žalobca ako osoba, na ktorej bola vykonaná väzba a zároveň bola aj v ďalšom konaní oslobodená spod obžaloby, má nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, pokiaľ táto vznikla v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím o väzbe.

90. Pretože žalobca bol oslobodený spod žaloby pre skutky, pre ktoré bolo vznesené obvinenie a začaté trestné stíhanie, bol splnený jeden z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím (o väzbe).

91. Odvolací súd vykonal dokazovanie ohľadne nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy listinnými dôkazmi - lekáorskými správami a novinovými článkami tvoriacimi obsah súdneho spisu, výpoveďou žalobcu na pojednávaní dňa 16.01.2017 (č.l. 167 - 175), dňa 28.03.2019 (č.l. 262-275), dňa 14.09.2021 (č.l. 421 a nasl.) a výpoveďou svedka A.. V. L..

92. Z lekáorských správ J.. U. Y. zo dňa 02.09.2005, 16.12.2005 a 21.07.2010 (čl. 12, 13a, 13b) vyplynulo, že psychologické vyšetrenie bolo vykonané na žiadosť psychiatra. Dôvodom boli stresy v rodine, pracovné, dlhodobo zvýšená psychická záťaž. Vyústenie týchto stresov bolo v jednoročnej väzbe. Bola zistená dekoncentrácia pozornosti, emočná tenzia, hyposomia, pocity krivdy, ovládavé myslenie a traumatickými obsahmi. Okrem traumatických zážitkov vo väzbe a toho, čo jej predchádzalo, boli rozhovory obsahovo zamerané na rodinnú situáciu a problémy vo vzťahu s manželkou. Tieto pacient ťažko znáša, napriek jeho maximálnej snahe o zlepšenie spolunažívania, sú konflikty časté. Pretrváva preto emočná tenzia, úzkosť, bezradnosť v riešení manželských problémov, neistota do budúcnosti. Posledné obdobie sa k tomu pridal aj existenčný problém, pokúša sa pracovne uplatniť. V priebehu odbornej starostlivosti (09/2005 do 07/2010) boli len krátkodobé stavy zlepšenia psychického stavu. V dôsledku existenčných problémov, dlhodobých stresov vzťahových pri spoločnom bývaní s exmanželkou depresívne a úzkostné prejavy pretrvávali.

93. Z lekáorských správ H.. R., neurológia zo dňa 07.02.2006, 20.03.2006 a 06.04.2006 (čl. 14a, 14b, 15a) vyplynulo, že v minulosti bol liečený na pourazovú epilepsiu (od 4. r. veku), mal úraz hlavy vo väzbe. Vedený a sledovaný neurológom s dg M, Fridreich s funkčným ťažkým postihom (zdedil to po otcovi). Objektívny neurologický nález bez topickej lézie, klinicky dominantný obraz Fridreichovej choroby (heredodegenerat. ochorenie) a osteoporóza.

94. Z lekárskych správ H.. C. (rehabilitácia) zo dňa 22.02.2006, 03.03.2006 a 14.03.2006 (čl. 15b) súd zistil, že žalobca absolvoval rehabilitačnú liečbu, výsledkom vyšetrenia bol nález - skolióza, asymetria pľiec, vs. po antiepileptikách (užíval od 4. do 19 r.).

95. Z lekárskych správ H.. F. (ortopédia) zo dňa 02.03.2005, 14.03.2005 a 19.05.2005 (čl. 16a, 17, 402) súd zistil, že žalobcovi bola diagnostikované nasledovné: Morbus Fridreich s funkčným ťažkým postihom chôdze pri deformitách oboch chodidiel a statokineticou aloiou, osteoporóza.

96. Z lekárskych správ H.. G. (oftamológ) zo dňa 03.02.2005, 23.07.2010 (čl. 19a, 19b) vyplynula diagnóza astigmatizmus a primárny glaukóm s otvoreným uhlom.

97. Predmetné nálezy a liečba vyššie špecifikované boli zhrnuté v lekárskej správe H.. K., všeobecný lekár pre dospelých zo dňa 13.05.2021 (č.l. 397).

98. Z novinových článkov predložených žalobcom vyplynulo, že ich autorka opisovala priebeh trestného súdneho konania vedeného proti žalobcovi ako obžalovanému.

99. Z výpovede žalobcu na pojednávaní dňa 16.01.2017 (č.l. 167 - 175) súd zistil, že príčinou rozpadu manželstva žalobcu boli finančné problémy, ktoré začali dva roky pred samotným podaním návrhu na rozvod (máj 2002). Podnikanie žalobcu začalo prinášať výsledky v roku 2003.

100. Z výpovede žalobcu na pojednávaní dňa 28.03.2019 (č.l. 262 - 275) súd zistil, že konfliktné situácie medzi manželmi začali vznikať v roku 1990 až 1991, keď absolvoval služobné zahraničné cesty a starostlivosť o domácnosť zostala na manželke. Podľa jeho názoru sa manželka nedokázala postarať o domácnosť, došlo k nervovému zrúteniu, bola psychicky labilná. Po dvoch rokoch sa sporadicky začali objavovať konfliktné situácie, hádky, výčitky, spolu s manželkou absolvovali kurz Reiki, dúfal, že hlbšie sebazpoznanie jej pomôže a na všetko zmení pohľad. Manželstvo bolo rozvedené 13.11.2002. Mladší syn bol zverený do starostlivosti matky, v tom čase mal 13 rokov a starší syn 21.

101. Z výpovede žalobcu na pojednávaní dňa 14.09.2021 (č.l. 421 a nasl.) súd zistil, že väzba zanechala následky na jeho fyzickom aj psychickom zdraví. Uviedol, že po návrate z väzby u neho nastala korekcia zraku a bol diagnostikovaný glaukóm. K tomu sa pridal aj šedý zákal. Z väzby vychádzal s dvoma barlami, teraz potrebuje jednu barlu. Dodnes mu psychológovia diagnostikujú posttraumatickú stresovú poruchu, čo vplývalo na jeho správanie a odzrkadlilo sa v súkromnom a obchodnom vzťahu. Nevedel sa dostať do normálu z hľadiska práce, jeho živnostenské aktivity klesli na minimum toho, čo bolo pred odchodom do väzby. Skutočnosť, že bol aktívny po celom Slovensku, bol vážny ako obchodník, je teraz preč. Akýkoľvek pokus o zamestnanie skončil pri vstupnom pohovore, lebo človeka, ktorý nie je schopný plnohodnotného pohybu nepotrebujú. Skutočnosť, že sa nevie pracovne začleniť, nepriaznivo pôsobí na jeho psychiku. Zlý dopad je aj ten, že sa vrátil do miesta trvalého bydliska, kde pokračovalo to, čo väzbe predchádzalo, excesy bývalej manželky stále neskončili. Viac ako desať rokov fyzicky nebýva na adrese trvalého pobytu z dôvodu starostlivosti o rodičov, t. č. otca. Viac ako 12 rokov pôsobil v komunálnej politike, kandidoval za poslanca, bol zakladateľom rady školy na všetkých troch základných školách na sídlisku, dlhé roky tieto rady viedol, a preto reakcie okolia na jeho osobu boli veľmi časté a pozitívne. Mandát poslanca ukončil v roku 2002, v roku 2006 opätovne kandidoval za poslanca do miestneho zastupiteľstva, no neúspešne. Dôvodom neúspechu bolo to, že bol vo väzbe a mnohí ľudia pri stretnutí ani neodpovedali na pozdrav alebo sa výslovne odvrátili. Aj výška jeho príjmu, ktorý nedosahuje ani výšku životného minima, negatívne vplýva na jeho psychiku. Sumár exekúcií voči jeho osobe predstavuje 15.000 € až 20.000 €, čo je tiež dôsledkom väzby. K samotnej väzbe uviedol, že sa tam v prevažnej miere správajú ku každému jednému rovnako, každého majú za vyvrheľa a primitíva. Negramotnosť osôb, s ktorými bol v cele, ho privádzala do šoku. Poukázal na negatívne skúsenosti z nemocnice, kde bol pre zdravotné komplikácie, negatívne sa vyjadroval na adresu príslušníkov zboru väzenskej stráže. Poukázal na to, že kým nie je odsúdený, je nevinný, a preto by sa k nemu nemali správať zle, ponižovať ho a urážať na cti. Po návrate z väzby bol práceneschopný asi 10,5 mesiaca, PN bola ukončená z iných dôvodov, nie pre zlepšenie zdravotného stavu. Začal navštevovať psychologické poradenstvo, nakoľko sa nevedel vysporiadať s určitými problémami. Psychické problémy sa prejavovali nespavosťou, nesprávnou komunikáciou s určitými ľuďmi na určitej úrovni. Aj keď si našiel zamestnanie, nebol schopný fyzicky naplniť očakávania, v určitých situáciách nedokázal prejať dostatočný rešpekt svojmu zamestnávateľovi v rámci rozoberania konkrétneho problému. Čo sa týka rodinných vzťahov,

starší syn po návrate z väzby mu oznámil, že sa s ním nemá o čom rozprávať, mladší syn bol celý čas v starostlivosti matky, stal sa hromozvodom problémov svojej matky a vyjadril sa, že ho nechce vidieť. Uviedol, že ľudia, s ktorými mal čulé vzťahy, teraz sa mu vyhýbajú, ako príklad poukázal na pani, s ktorou predtým aktívne komunikoval a spolupracoval, teraz na pozdrav odpovedá tak, že spôsob a intonácia odpovede vám dáva najavo, že najlepšie by bolo, keby ste okamžite zavreli dvere zvonku. Ďalšia pani na úrade sa vyjadrila, že síce číta noviny, avšak keďže ho pozná, neverila tomu.

102. Z výpovede svedka A.. V. L. súd zistil, že je so žalobcom dlhoročným známym. Stretávajú sa sporadicky. O nepriaznivých následkoch väzby vie od žalobcu, poukázal na to, že žalobca má negatívny pohľad na spoločnosť. Nevedel sa konkrétne vyjadriť na dopad väzby na vzťahy žalobcu so známymi a priateľmi žalobcu, iba z rozprávania žalobcu vie, že sú to negatívne prejavy. Podľa jeho názoru sa žalobcovi nepodarilo začleniť sa späť do spoločnosti z dôvodu rôznych ľudských predsudkov, aj v obchodných vzťahoch akoby nadobudol zlé meno, keďže rok nevykonával činnosť. Príkladom uviedol druh podnikateľských aktivít žalobcu, no nevedel sa bližšie vyjadriť k výške zisku alebo príjmov. Usudzoval, keďže žalobca zvládal uhrádzať svoje životné náklady, že mu to vynáša. Ohľadne zdravotného stavu žalobcu uviedol, že podľa chôdze videl, že žalobca má problém, na jeho otázku zistil, že to má dlhé roky, po príchode z väzby bol o barlách z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu. Čo sa týka psychického stavu, už to nebol ten človek, ako predtým, bol vážnejší s negatívnym náhľadom na svet.

103. Podľa ustanovenia § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom k 31.12.2012, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

104. Podľa ustanovenia § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom k 31.12.2012, výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

105. Z vyššie citovaného ustanovenia § 17 vyplýva, že priznanie nemajetkovej ujmy je možné jedine v prípade, ak dostatočným zadostučinením za porušenie práva nie je iba samotné konštatovanie tejto skutočnosti.

106. Výška nemajetkovej ujmy s poukazom na čl. 5 Dohovoru má byť vecou voľnej úvahy súdu. V § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom k 31.12.2012, bola výška nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutiami uvedenými v § 7 a § 8 limitovaná minimálnou hranicou.

107. Aj keď kritériá, podľa ktorých sa určuje výška nemajetkovej ujmy, boli zavedené až zák. č. 514/2003 Z.z. s účinnosťou od 1.1.2009 zák. č. 517/2008 Z.z. (§ 17 ods. 3), nejde o nesprávne právne posúdenie veci, ak súd posudzuje uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za väzby podľa tohto ustanovenia a zákona, aj keď sa na vec aplikuje zák. č. 58/1969 Zb.. Podľa týchto kritérií totiž právna (i súdna) prax postupovala dávno pred účinnosťou tejto novely zákona, teda tým, že tieto kritériá sa vyššie uvedenou novelou dostali do zákona s účinnosťou od 1.1.2009, sa nič nezmenilo na samotnom posudzovaní nároku, lebo súdy tieto kritériá zohľadňovali už v čase, kedy ustanovenie § 17 zákona č. 514/2003 Z.z. ich výslovné neobsahovalo.

108. Je potrebné preto dodať, že aj keď to neznamená priamu aplikáciu uvedeného ustanovenia, je jednoznačne nevyhnutné dostatočným spôsobom vysvetliť úvahy, ktoré vedú súd k priznaniu náhrady v konkrétnom limite.

109. Určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Úvaha však nemôže byť svojvoľná a nepreskúmateľná. Súd musí mať preukázanú najmä skutočnosť, pre ktorú dospel k záveru, že zadostučinenie podľa prvého odseku § 17 zákona č. 514/2003 Z.z. nie je postačujúce, predovšetkým z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobkyni vzhľadom na jej postavenie v rodine, v spoločnosti a podobne (pozri R 21/1995, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. decembra 2012 sp. zn. 7Cdo/145/2011).

110. Vzhľadom na pretrvávajúce negatívne dôsledky nezákonného rozhodnutia o väzbe, samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením. Dokazovaním vykonaným odvolacím súdom mal odvolací súd preukázané nepriaznivé následky vzniknuté žalobcovi v oblasti jeho osobnostných práv a to obmedzením jeho osobnej slobody, práva na rešpektovanie a ochranu súkromného, rodinného života prihliadnúc aj na čiastočné narušenie rodinných vzťahov a dospel k záveru, že iba samotné konštatovanie porušenia práva by v danom prípade nebolo dostatočným zadosťučinením.

111. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že väzba je vo svojej podstate pozbavenie osobnej slobody, čo je jedným z najzávažnejších zásahov do základných ľudských práv a slobôd fyzickej osoby. Výkon väzby predstavuje vždy závažný zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvoláva i ďalšie negatívne dopady na jeho osobný život a životný osud. Podstatnou okolnosťou je nedobrovoľné obmedzenie osobnej slobody žalobcu na dlhé obdobie (väzba trvala jeden rok), nepreukázanie spáchania trestného činu v súvislosti s ktorým bola väzba nariadená a žalobca v tomto smere správne poukazoval aj na zložité psychické momenty, ktoré so sebou výkon väzby prináša.

112. Pokiaľ ide o vyjadrenie miery, akou väzba zasiahla poškodenú osobu, treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom, spoločenskom, či inom prostredí, prípadne na zdraví poškodenej osoby.

113. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané splnenie aj ďalších predpokladov, t.j. vznik škody a príčinná súvislosť medzi väzbou a touto škodou. Z vykonaného dokazovania nepochybne vyplynulo, že výkon väzby negatívne ovplyvnil osobný, spoločenský, rodinný a pracovný život žalobcu. V súvislosti s väzbou sa prehĺbili narušené citové väzby žalobcu s najbližšou rodinou, prehĺbil sa narušený vzťah so synmi. Obmedzil sa jeho spoločenský kontakt s okolím. Napriek oslobodzujúcemu rozsudku a kvalifikácii nie je schopný si nájsť uplatnenie zodpovedajúce jeho kvalifikácii a doterajším skúsenostiam. Pracuje iba príležitostne, poberá invalidný dôchodok, ktorý nedosahuje výšku životného minima, čím sa dostal do zložitej finančnej situácie. Samotná väzba zanechala nepriaznivú stopu na fyzickom ale aj na psychickom zdraví žalobcu.

114. V prejednávanej veci bolo preukázané, že výkon väzby negatívne ovplyvnil žalobcov súkromný i spoločenský život.

115. Možno predpokladať, že výkon väzby výrazne zasiahol žalobcu a zanechal negatívne následky na fyzickom zdraví a na psychike žalobcu, pre ktoré sa doposiaľ lieči. Náhla zmena života, neistota a aj prebiehajúci súdny spor, umiestnenie do cely, kde človek má obmedzený pohyb, kde neustále myslí iba na vzniknutú situáciu a v danom momente pre neho ťažko riešiteľnú, považujúcu za krivdu spáchanú na jeho osobe, to všetko musí nepochybne veľmi zasiahnuť človeka, ktorý doposiaľ nebol súdne trestaný ani umiestnený do väzby. Odvolací súd preto nepopiera tú skutočnosť, že to všetko negatívne zasiahlo žalobcu a odrazilo sa na jeho fyzickom a psychickom zdraví.

116. Je však nevyhnutné zároveň dodať, že žalobca má v konaní nielen povinnosť tvrdenia, ale aj dôkaznú povinnosť.

117. Z jednotlivých lekárskejších správ však vyplynulo, že problémy s pohybom mal už pred výkonom väzby, keďže trpí Fridreichovou chorobou s funkčným ťažkým postihom, ktorú zdedil po otcovi a teda tieto problémy nevznikli v dôsledku výkonu väzby. Väzba nebola príčinou týchto zdravotných problémov, mohla však prehĺbiť negatívny dopad na jeho fyzické zdravie v dôsledku obmedzeného pohybu, nedostatočnej zdravotnej starostlivosti ako aj inej úrovne životosprávy. Uvedené možno vysloviť aj v prípade osteoporózy.

118. Rovnako nemožno jednoznačne uzavrieť, že problémy so zrakom vznikli v dôsledku pobytu vo väzbe. Z lekárskejších správ totiž vyplynulo, že žalobca trpí astigmatizmom a rovnako mu bol diagnostikovaný primárny glaukóm. S astigmatizmom sa podľa lekárskejších štúdií zvyčajne narodíme, ide o nízky stupeň zakrivenia, ktorý postihuje väčšinu ľudí, pretože rohovka nikdy nie je úplne pravidelná, ale má mierne zakrivenie. Videnie je však bezproblémové a nie je potrebné ho žiadnym spôsobom korigovať. V prípade väčšej chyby je však korekcia nevyhnutná. Niekedy sa astigmatizmus diagnostikuje

až u dospelých, napríklad v súvislosti s úrazmi, operáciami rohovky a pri niektorých očných ochoreniach. Aj v danom prípade prvá predložená lekárska správa z 03.02.2005 vypovedá o diagnóze astigmatizmus, čo však neznamená, že touto diagnózou žalobca netrpel už pred výkonom väzby. Aj glaukóm postihuje aj tých ľudí, ktorí dodržiavajú životosprávu, neboli vo väzbe a teda nemožno jednoznačne uzavrieť, že výkon väzby bol práve tou príčinou, ktorá mala za následok uvedený zdravotný problém.

119. Čo sa týka psychických problémov, aj v tomto prípade ich prvotnou príčinou boli stresy v rodine, stresy pracovné a dlhodobá zvýšená psychická záťaž. Tieto stresy iba vyústili vo väzbe, a preto iba prehĺbili posttraumatickú stresovú reakciu, ktorá výrazne negatívne vplýva na osobu žalobcu.

120. Aj v prípade rodinných vzťahov z vykonaného dokazovania vyplynulo, že vzťahy v rodine boli dlhodobou narušené už pred výkonom väzby a vyústili do rozvodu manželstva, t. j. ešte pred výkonom väzby žalobcu. Tieto narušené vzťahy vplývali aj na vzťah žalobcu so synmi, ktorí s rodičmi žili v spoločnej domácnosti, a preto prežívali tieto životné situácie. V prípade staršieho syna, ktorý mal v tom čase 21 rokov možno predpokladať už vyzretú osobnosť, ktorá si dokáže vytvoriť vlastný názor na osobu aj životnú situáciu. Preto nemožno jednoznačne uzavrieť, že iba v dôsledku väzby žalobcu sa narušil vzťah so starším synom tak, že doposiaľ spolu nekomunikujú. V prípade mladšieho syna, ktorý mal v tom čase 13 rokov je situácia odlišná, nakoľko bol vo veku, keď sa jeho osobnosť ešte len formuje, a preto celková rodinná situácia, neprítomnosť otca po dobu jedného roka a skutočnosť, že počas tohto obdobia bol výlučne iba s matkou, mohla spôsobiť prehĺbenie negatívneho vzťahu k žalobcovi.

121. Čo sa týka závažnosti následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení, aj tu možno predpokladať, že novinové články prezentujúce celé trestné konanie ako aj väzbu, mohli negatívnym spôsobom ovplyvniť verejnú mienku o žalobcovi, nakoľko boli verejne publikované. Odvolací súd na tomto mieste poznamenáva, že len ťažko preukázať to, že sa od žalobcu niekto odvrátil, že ho negatívne vníma, nakoľko je len málo pravdepodobné, že takáto osoba by sa zúčastnila pojednávania a potvrdila by danú skutočnosť. Žalobca však nepreukázal, aj keď tvrdil, že pred výkonom väzby bol verejne činný, nepreukázal, že pôsobil v radách škôl, kandidoval vo voľbách do miestneho zastupiteľstva a teda, že bol verejne spoločensky aktívny. Rovnako nemožno uzavrieť, že jedine výkon väzby bol príčinou jeho neúspechu vo voľbách do miestneho zastupiteľstva a nízkeho počtu hlasov.

122. Z vykonaného dokazovania zároveň nevyplývalo, aké príjmy dosahoval žalobca v podnikaní pred výkonom väzby, možno však predpokladať, že väzba negatívne ovplyvnila výkon jeho podnikania. Žalobca bol po dobu jedného roka vo väzbe a nemohol sa tak aktívne podieľať na výkone tejto činnosti. Stratú obchodných partnerov však nemožno odôvodniť výlučne výkonom väzby, nakoľko psychické problémy, ktoré mali vplyv na jeho osobu aj pri výkone podnikateľskej činnosti, existovali už pred výkonom väzby (pracovné stresy vyplynuli z lekárskej správy J. Y.). Aj nemožnosť pracovného uplatnenia (mimo podnikania) nemožno pripísať ako dôsledok výkonu väzby, nakoľko ako sám žalobca uviedol, zdravotný hendikep ho pri hľadaní práce znevýhodňoval a rovnako má žalobca problém pri komunikácii s nadriadenými autoritami.

123. Odvolací súd sa preto nestotožnil s názorom žalobcu o primeranosti sumy nemajetkovej ujmy vo výške 90.000 €, vychádzajúc z vykonaného dokazovania.

124. Podľa názoru odvolacieho súdu, primeranosť nemajetkovej ujmy zároveň treba vždy posudzovať resp. určovať (okrem iného) aj v kontexte zohľadnenia ďalších právnych predpisov upravujúcich obdobnú problematiku ako napríklad § 5 ods. 1 druhá veta zák. č. 215/2006 Z.z., v zmysle ktorého ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiat násobku minimálnej mzdy. Limit odškodnenia je v tomto ustanovení aj pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania za spôsobenú morálnu škodu v sume desaťnásobku minimálnej mzdy.

125. Aj keď odvolací súd nie je viazaný ustanovením § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2013, priznanie nemajetkovej ujmy vo výške vyššej ako výška odškodnenia obetí násillného trestného činu s následkami smrti (v súčasnosti 31.150 €, vychádzajúc zo zák. č. 663/2007 Z.z. o minimálnej mzde, kde bola určená výška minimálnej mzdy na r. 2021 ako suma 623 €) by bolo v rozpore s dobrými mravmi. Nemajetková ujma žalobcu totiž nie je väčšia v porovnaní so smrteľným následkom

trestného činu, resp. morálnou škodou spôsobenou trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania.

126. V rámci voľnej úvahy je povinnosťou súdu posudzovať primeranosť nemajetkovej ujmy aj v kontexte s rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva (Italehti a Karhuvaara v. Fínsko), Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesenie NS SR sp. zn. 6 M Cdo 15/2012 z 30.9.2013).

127. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, odvolací súd má za to, že priznaná výška nemajetkovej ujmy za väzbu trvajúcu celkovo v rozsahu 365 dní vo výške 9.000 € je primeraná aj s prihliadnutím na rozhodovacia činnosť Najvyššieho súdu SR, Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva, v ktorých vyslovil porušenie článku 5 ods. 1 Dohovoru v súvislosti s nezákonnou väzbou (Winkler proti Slovenskej republike z 17. júla 2012).

128. Odvolací súd zastáva názor, že v danom prípade boli splnené predpoklady pre aplikáciu tohto ustanovenia (čl. 5 Dohovoru), avšak na rozdiel od žalobou uplatneného nároku vo výške 90.000 €, výška náhrady v sume 9.000 €, ktorú žalobcovi priznal odvolací súd je primeraná zásahu do práv žalobcu a okolnostiam, za ktorých k nemu došlo s prihliadnutím na všetky vyššie uvedené kritériá.

129. V prevyšujúcej časti nad priznanú sumu 9.000 € je žaloba žalobcu neopodstatnená, a preto v tejto časti odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba žalobcu zamietnutá (nad sumu 9.000 €).

130. Úrok z omeškania uplatnený vo výške 8% ročne zo sumy 90.000 € od 20.09.2007 do zaplatenia odvolací súd žalobcovi nepriznal, lebo povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia. Až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania. Uvedený záver vyplýva z rozsudku NS SR zo dňa 24.06.1998 sp. zn. 1Co 15/97, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 45/2000. Tento názor Najvyšší súd následne potvrdil aj v rozhodnutí sp. zn. 6Cdo 185/2011 z 14.03.2012.

131. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu výroku v zmysle ust. § 388 CSP zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

132. O nároku na náhradu trov celého konania (na súde prvej inštancie i odvolacieho) odvolací súd rozhodol v zmysle ust. § 396 ods. 1,2 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1,2 a § 262 ods. 1 CSP.

133. Podľa ust. § 396 ods. 1 CSP, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

134. Podľa ust. § 396 ods. 2 CSP, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

135. Podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

136. Podľa ust. § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

137. Podľa ust. § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

138. O trovách konania (pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania) rozhodol odvolací súd podľa citovaných ustanovení CSP. Súd zohľadnil skutočnosť, že žalobca bol v základe nároku na náhradu škody neúspešný (žaloba bola právoplatne zamietnutá súdom prvej inštancie), čo predstavuje úspech žalovanej. V základe nároku na náhradu nemajetkovej ujmy bol zasa žalobca plne úspešný, pričom výška plnenia závisela od úvahy súdu. Zároveň však súd zohľadnil, že žalobca si uplatňoval nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 90.000 €, pričom týmto rozhodnutím mu bola priznaná suma 9.000 €.

139. V zmysle cit. ustanovenia § 255 CSP v sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania. Súdna prax však už ustálila, že i za účinnosti CSP podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku.

140. Aj v danom prípade v súlade s uvedeným odvolací súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania ohľadne nemajetkovej ujmy rozlíšil, čo bolo v danom prípade základné a čo sprevádzajúce, keď za základné považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté a výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Vzhľadom na vyššie uvedený výrazný rozdiel medzi požadovanou a priznanou výškou finančnej náhrady nemajetkovej ujmy, žalobcu v predmetnej veci nebolo možné považovať za plne procesne úspešného. Odvolací súd teda dospel k záveru, že úspech oboch strán bol v zásade rovnaký (v prípade náhrady škody bol žalobca neúspešný a v prípade náhrady nemajetkovej ujmy bol žalobca úspešný čo do základu a žalovaná čo do stanovenia výšky náhrady) a preto vyslovil, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

141. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).